

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.06.2002, sp. zn. 3 Tdo 294/2002, ECLI:CZ:NS:2002:3.TDO.294.2002.1

Číslo: 28/2003

Právní věta:

Obhájce podává odvolání vždy v zastoupení obviněného jako úkon obhajoby, nikoliv vlastním jménem, neboť není osobou se samostatným odvolacím právem ve smyslu ustanovení § 247 odst. 2 tr. ř.

Skutečnost, že pod textem odvolání je uvedeno pouze jméno obhájce, a nikoliv také jméno obviněného, není bez dalšího důvodem pro zamítnutí odvolání jako podaného osobou neoprávněnou podle ustanovení § 253 odst. 1 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.06.2002

Spisová značka: 3 Tdo 294/2002

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obhájce, Ustanovení obhájce

Předpisy: § 41 odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zrušil k dovolání obviněného B. T. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 3. 2002 sp. zn. 7 To 30/02 jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 51 T 84/2001 a Vrchnímu soudu v Praze přikázal, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 1. 2002 sp. zn. 51 T 84/2001 byl obviněný B. T. uznán vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1 tr. zák., za který mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání jedenácti roků a šesti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou.

O odvolání, jež proti tomuto rozsudku podal za obviněného jeho obhájce, rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 20. 3. 2002 sp. zn. 7 To 30/02 tak, že je podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl jako podané osobou neoprávněnou.

Proti shora citovanému usnesení Vrchního soudu v Praze podal obviněný B. T. ve lhůtě stanovené v § 265e odst. 1 tr. ř. u Nejvyššího soudu dovolání. Tento mimořádný opravný prostředek obviněný uplatnil z důvodů uvedených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 200/2002 Sb., který nabyl účinnosti dne 24. 5. 2002.

Podle námitek dovolatele nevzal odvolací soud při posuzování odvolání podaného za něj jeho obhájcem v úvahu to, že pouze v důsledku administrativní chyby nebylo v písemném vyhotovení odvolání výslovně uvedeno, že tento úkon byl učiněn jménem obviněného, ačkoliv tomu tak ve skutečnosti bylo. Pokud soud za daného stavu následně rozhodl o zamítnutí odvolání jako podaného osobou neoprávněnou, zbavil obviněného bez jeho zavinění možnosti přezkoumání jeho věci v řízení o řádném opravném prostředku a dosažení tak změny rozhodnutí soudu prvního stupně v napadeném výroku o trestu ve svůj prospěch. V petitu dovolání proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí Vrchního soudu v Praze zrušil a poté ve věci sám rozhodl rozsudkem, jímž by mu uložil trest blíže spodní hranici příslušné trestní sazby, případně přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby odvolání, které shora uvedeným usnesením zamítl, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší státní zástupce se k dnešnímu dni k dovolání obviněného B. T. nevyjádřil.

Obviněný je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání, přičemž dovolání splňuje též podmínky ustanovení § 265d odst. 2 tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v předmětné věci jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle ustanovení § 265a tr. ř. a shledal, že dovolání je přípustné dle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., neboť napadá rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek proti rozsudku uvedenému v ustanovení § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř. Uplatněný dovolací důvod, tj. že v posuzované věci bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti výše uvedenému rozsudku, aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí, je způsobilým dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

Za tohoto stavu Nejvyšší soud podle § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozhodnutí v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, a dospěl k níže uvedeným závěrům:

Z odůvodnění napadeného usnesení Vrchního soudu v Praze vyplývá, že se předmětné rozhodnutí opírá o obsah písemného vyhotovení odvolání a v této souvislosti vychází z názoru, že tento řádný opravný prostředek proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem nepodal obhájce obviněného B. T. jeho jménem (§ 41 odst. 2 tr. ř.) jako oprávněné osoby, nýbrž jménem vlastním jako JUDr. J. V. Obhájce však není oprávněnou osobou uvedenou v ustanovení § 247 odst. 2 tr. ř. Z tohoto důvodu pak bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání podle § 253 odst. 1 tr. ř.

Názoru vyslovenému v napadeném usnesení lze přisvědčit v tom, že obhájce obviněného podává odvolání v zastoupení obviněného a nemá tedy samostatné odvolací právo. K tomu je třeba dále poznamenat, že samostatnost odvolacího práva osob podávajících odvolání ve prospěch obviněného vlastním jménem se projevuje v tom, že mohou podat odvolání i vedle odvolání podaného samotným obviněným.

Právo obviněného (obžalovaného) jako osoby oprávněné podat proti rozsudku odvolání stanoví zákon v § 246 odst. 1 písm. b) tr. ř. Z ustanovení § 34 tr. ř. a § 41 odst. 2 tr. ř. dále vyplývá, že v zastoupení obviněného (tzn. za něho, jeho jménem) mají odvolací právo jeho zákonný zástupce a obhájce (§ 35 tr. ř.).

V posuzované věci obviněného B. T. Nejvyšší soud ze spisu zjistil, že advokát JUDr. J. V. vykonával

obhajobu obviněného od počátku trestního řízení. Podle protokolu o hlavním líčení se obviněný po vyhlášení rozsudku a po poučení o právu odvolání po poradě s obhájcem nevyjádřil, zda tohoto práva využije. Opis rozsudku byl následně doručen obviněnému a jeho obhájci JUDr. J. V., v obou případech dne 7. 2. 2002. Dne 13. 2. 2002, tj. ve lhůtě uvedené v § 248 odst. 1 tr. ř., podal obhájce obviněného odvolání, v němž přesně označil osobu obviněného, napadený rozsudek, včetně výroku, proti kterému odvolání směřovalo, a uvedl též, jaké vady jsou rozsudku vytýkány. V odvolání výslovně uvedl, že je podává jako obhájce obžalovaného B. T. Je tedy zřejmé, že odvolání podal za obviněného, v jeho zastoupení jako úkon obhajoby předpokládaný ustanovením § 41 odst. 2 tr. ř. Skutečnost, že pod text odvolání obhájce uvedl své jméno a nikoliv jméno obviněného, svědčí o určitých formálních nedostacích obsahu odvolání, jež mohou být relevantní do té míry, že nebylo možno jednoznačně stanovit, zda obhájce podal za obviněného odvolání v souladu s jeho vůlí. K objasnění této otázky si proto měl odvolací soud před svým rozhodnutím opatřit příslušné vyjádření obviněného. Nejvyšší soud ve svých závěrech současně považuje za nezbytné poukázat rovněž na to, že sama skutečnost, že se obviněný po vyhlášení rozhodnutí a po poučení o možnosti podat opravný prostředek nevyjádřil, neznamená, že opravný prostředek, který za něho podal jeho obhájce, byl podán proti vůli obviněného. Nelze jej proto bez dalšího zamítnout z důvodu, že byl podán neoprávněnou osobou (srov. č. [62/1972](#) Sb. rozh. tr.).

Důvodem dovolání podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. (jímž bylo zákonem č. 200/2002 Sb. s účinností od 24. 5. 2002 novelizováno původní ustanovení § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř.), je existence vady spočívající mj. v tom, že bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v ustanovení § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí. Předmětný důvod patří mezi procesní dovolací důvody a jeho smyslem je náprava závažných vad, které vedou k tzv. zmatečnosti rozhodnutí. Dopadá tedy zejména na případy, kdy došlo k zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku bez věcného přezkoumání a procesní strana tak byla zbavena přístupu ke druhé instanci.

Ve výše uvedeném smyslu je dovolání obviněného B. T. důvodné, neboť Vrchní soud v Praze napadeným rozhodnutím vadně podle § 253 odst. 1 tr. ř. zamítl odvolání podané za obviněného jeho obhájcem jako podané osobou neoprávněnou a tím obviněného zbavil práva domáhat se přezkumu rozsudku soudu prvního stupně v odvolacím řízení.

Nejvyšší soud proto z podnětu dovolání obviněného podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. napadené usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 3. 2002 sp. zn. 7 To 30/02 zrušil a zrušil též další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Předmětná věc se tak vrací do stadia, kdy Vrchní soud v Praze jako soud odvolací bude muset o odvolání obviněného rozhodnout. V dalším řízení o této věci bude vázán právním názorem, který ve svém rozhodnutí vyslovil Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.).

Podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. rozhodl Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, neboť za stavu, kdy dosud nebylo rozhodnuto o řádném opravném prostředku, nemohl tuto vadu sám odstranit ve veřejném zasedání.